

Cuprins

Argument	5
Capitolul I. Modificări ale Codului muncii și ale reglementării registriului general de evidență a salariaților	7
§1. Modificări ale Codului muncii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2017 și Legea nr. 88/2018	7
1. Scop	7
2. Definierea muncii nedeclarate. Cazuri și explicații.....	7
3. Încheierea, înregistrarea și păstrarea contractului individual de muncă	10
3.1. Reglementare	10
3.2. Încheierea contractului	11
3.3. Formalitate a dublului exemplar.....	13
3.4. Înregistrarea contractului individual de muncă	13
3.5. Păstrarea contractului individual de muncă	14
4. Actul adițional de modificare a contractului individual de muncă	15
5. Vechimea în muncă	16
6. Evidența orelor de muncă	16
7. Zile libere	17
8. Contravenții.....	18
9. Modificări privind răspunderea penală	19
§2. Modificări aduse Codului muncii, privind sărbătorile legale în care nu se lucrează.....	20
1. Reglementare	20
2. 24 ianuarie – Ziua Unirii Principatelor Române	21
3. 1 iunie – Ziua copilului	22
4. Vinerea Mare, ultima zi de vineri înaintea Paștelui.....	23
§3. Registrul general de evidență a salariaților	23
1. Reglementare	23
2. Angajatorii obligați să înființeze și să completeze registrul general de evidență a salariaților	23
3. Delegarea și contractarea atribuțiilor privind registrul general de evidență a salariaților	24

4. Angajații care completează și transmit datele în registru	25
5. Întocmirea și completarea registrului	25
6. Transmiterea registrului	27
7. Dosarul personal al salariaților	28
8. Adeverințe și extrase din registru eliberate salariaților.....	29
9. Contravenții.....	29

Capitolul II. Noile tehnologii, inteligența artificială (IA) în relațiile

de muncă	31
§1. Noțiuni introductive privind inteligența artificială	31
1. Preambul.....	31
2. Definiție	33
3. Scurt istoric.....	34
§2. Tipuri de inteligență artificială și formarea personalului	36
1. Tipuri de IA	36
2. Educația, formarea profesională și IA	38
§3. Câteva exemple privind folosirea inteligenței artificiale.....	42
1. Cum poate fi folosită IA în companii.....	42
2. IA în domeniul juridic	50
3. IA în domeniul medical	53
4. Rețelele de socializare și IA	55

Capitolul III. Noile reglementări privind protecția datelor cu caracter personal ce trebuie avute în vedere de angajatori și

angajați.....	59
§1. Noțiune și reglementare	59
1. Preambul.....	59
2. Reglementare.....	59
3. Noțiune	61
§2. Aplicarea normelor, principiile privind prelucrarea datelor și legalitatea prelucrării	66
1. Aplicarea normelor de protecție a datelor cu caracter personal	66
2. Principiile privind prelucrarea datelor cu caracter personal	67
3. Legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal.....	69
§3. Consimțământul, interdicții și excepții privind prelucrarea datelor și transparența informațiilor.....	71
1. Condiții privind consimțământul.....	71

2. Interdicții și excepții privind prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal	74
3. Transparența informațiilor, a comunicărilor și a modalităților de exercitare a drepturilor persoanei vizate	76
4. Informații care se furnizează în cazul în care datele cu caracter personal sunt colectate de la persoana vizată.....	77
5. Informații care se furnizează în cazul în care datele cu caracter personal nu au fost obținute de la persoana vizată.....	79
§4. Alte drepturi ale persoanei vizate, restricții și obligații ale operatorilor	81
1. Alte drepturi privind protecția datelor cu caracter personal ale persoanei vizate.....	81
2. Restricții	86
3. Obligațiile operatorului de date cu caracter personal.....	87
4. Operatori asociați	88
5. Obligațiile reprezentanților operatorilor sau persoanelor împuternicite care nu își au sediul în UE.....	89
§5. Persoana împuternicită cu protecția datelor, reguli privind activitatea de protecție a datelor cu caracter personal	90
1. Persoana împuternicită de operator.....	90
2. Desfășurarea activității de prelucrare sub autoritatea operatorului sau a persoanei împuternicite de operator	92
3. Securitatea prelucrării	94
4. Evaluarea impactului asupra protecției datelor și consultarea prealabilă.....	96
5. Consultarea prealabilă cu autoritatea de supraveghere.....	98
6. Responsabilul cu protecția datelor (DPO)	98
7. Coduri de conduită și certificare.....	101
8. Transferurile de date cu caracter personal către țări terțe sau organizații internaționale.....	103
9. Reguli corporatiste obligatorii	104
10. Transferurile sau divulgările de informații neautorizate de dreptul Uniunii	106
§6. Autoritatea de supraveghere	107
1. Noțiuni și reglementare.....	107
2. Atribuțiile autorității de supraveghere	108
3. Competențele autorității de supraveghere	110

§7. Plângerea împotriva încălcării drepturilor, căi de atac, răspundere și sancțiuni	112
1. Plângerea.....	112
2. Calea de atac împotriva deciziei autorității de supraveghere	112
3. Răspunderea în cazul încălcării normelor	113
§8. Situații specifice și inteligența artificială	116
1. Situații specifice reglementate de Regulamentul privind prelucrarea datelor cu caracter personal	116
2. Inteligența artificială (IA) și protecția datelor cu caracter personal.....	118

Capitolul IV. Angajarea lucrătorilor străini în România

§1. Introducere	122
§2. Lucrătorii migranți	122
1. Noțiunea de lucrători migranți.....	122
2. Noțiunea de lucrător migrant în dreptul european	124
3. Noțiunea de lucrător în dreptul intern	126
§3. Condițiile angajării în muncă a străinilor în România	128
1. Condiții prevăzute de Codul muncii	128
2. Condiții prevăzute de legislația specială.....	130
3. Condiții generale pentru eliberarea avizului de angajare prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 25/2014	133
4. Angajatorii au achitate obligațiile către bugetul de stat pe ultimul trimestru	136
5. Angajatorul nu a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune prevăzută de Codul muncii ori pentru o infracțiune contra persoanei săvârșită cu intenție, prevăzută de Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Codul penal	137
5.1. Infracțiuni prevăzute de Codul muncii	137
5.2. Infracțiuni contra persoanei	137
6. Contingentul anual pe tipuri de lucrători nou admiși pe piața forței de muncă, stabilit potrivit art. 29 alin. (1) din O.G. nr. 25/2014, nu a fost epuizat	140
§4. Străinul pe care angajatorul intenționează să îl încadreze în muncă	141
1. Condițiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), e), g) și h), art. 11 și art. 27 alin. (2) lit. c) și e) din O.U.G. nr. 194/2002	141

2. Cazurile de nepermitere a intrării în România prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. b)-d) din O.U.G. nr. 194/2002.....	142
§5. Condiții speciale pentru angajare, prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 25/2014.....	143
1. Încadrarea în muncă a străinilor ca lucrători permanenți.....	143
2. Încadrarea în muncă a străinilor ca lucrători stagiați.....	152
3. Încadrarea în muncă a străinilor ca lucrători sezonieri.....	153
4. Încadrarea în muncă a străinilor ca lucrători transfrontalieri.....	155
5. Încadrarea în muncă a străinilor ca lucrători înalt calificați.....	156
§6. Avizul de angajare și obligațiile angajatorului.....	158
1. Eliberarea avizului de angajare în situații speciale.....	158
2. Documente necesare pentru solicitarea avizului de angajare.....	159
3. Obligațiile angajatorului.....	160
4. Taxe aferente.....	160
5. Anularea avizului de angajare.....	160
§7. Contravenții, sancțiuni și procedura de constatare a contravențiilor.....	161
1. Contravenții și sancțiuni.....	161
2. Constatarea contravențiilor.....	163
§8. Condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă <i>au pair</i>	164
1. Reglementare.....	164
2. Condiții generale de admisie a resortisanților statelor terțe pe teritoriul statelor membre.....	172
3. Condiții speciale de admisie în scop de cercetare.....	173
4. Condiții speciale de admisie în scop de voluntariat.....	174
5. Condiții speciale de admisie în scop de studii.....	175
6. Condiții speciale de admisie pentru schimburi de elevi.....	175
7. Condiții speciale de admisie pentru stagiați.....	176
8. Condiții speciale de admisie pentru munca <i>au pair</i>	177
§9. Autorizația de ședere.....	178
1. Eliberarea autorizației.....	178
2. Valabilitatea autorizației pentru voluntari.....	178
3. Valabilitatea autorizației pentru cercetători.....	179
4. Valabilitatea autorizației pentru elevi.....	179

5. Valabilitatea autorizației pentru stagieri	180
6. Valabilitatea autorizației pentru munca <i>au pair</i>	180
7. Respingerea autorizațiilor	180
8. Retragera sau refuzul reînnoirii unei autorizații	181

Capitolul V. Modalități de prestare a muncii

§1. Telemunca	183
1. Reglementare.....	183
2. Definiție. Terminologie	184
3. Avantaje ale telemuncii	186
4. Telemunca – rezultat al acordului de voință al părților	187
5. Contractul individual de muncă	188
6. Egalitatea de tratament și interzicerea discriminării	195
7. Munca la domiciliu și telemunca	196
8. Sancțiuni contravenționale	197
§2. Munca zilierilor	198
1. Reglementare.....	198
2. Terminologie	199
3. Izvorul raporturilor de muncă ale zilierilor	199
4. Zilierul – parte a raporturilor de muncă	201
5. Beneficiarul lucrării	202
6. Domeniile de activitate în care este posibilă munca zilierilor.....	204
7. Durata activității zilierilor	205
8. Remunerația zilierilor	205
9. Drepturile beneficiarilor	206
10. Obligații ale beneficiarilor privind registrul de evidență a zilierilor	207
11. Obligații ale beneficiarilor în domeniul securității și sănătății în muncă	208
12. Obligații ale zilierilor în domeniul securității și sănătății în muncă	208
13. Intermedierea între cererea și oferta de muncă zilieră.....	209
14. Răspunderea contravențională	210
15. Litigii	211

Capitolul VI. Reglementări privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice	212
§1. Salarizarea potrivit Legii-cadru nr. 153/2017	212
1. Scopul reglementării	212
2. Domeniul de aplicare	212
3. Gestionarea sistemului de salarizare	213
4. Raportul salarial	213
5. Principiile sistemului de salarizare	213
6. Terminologie	214
7. Criterii	216
8. Sistemul de stabilire a salariilor de bază, soldelor/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare și indemnizațiilor lunare în sectorul bugetar	217
9. Alte drepturi salariale	218
10. Sporuri	220
11. Premii și prime	221
12. Alte dispoziții privind salarizarea	222
13. Transparența veniturilor salariale	223
14. Soluționarea contestațiilor	224
§2. Sporul pentru condiții de muncă pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație” din administrația publică centrală	224
1. Reglementare	224
2. Terminologie	225
3. Beneficiarii sporului pentru condiții de muncă	226
4. Mărimea sporului pentru condiții periculoase sau vătămătoare de muncă pentru personalul prevăzut la Capitolul I și Capitolul II din Anexa nr. VIII la Legea nr. 153/2017, cu excepția celui din administrația publică locală	226
5. Mărimea sporului pentru condiții periculoase sau vătămătoare de muncă pentru personalul prevăzut la Anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 153/2017, cu excepția personalului din administrația publică locală	228
6. Factorii de risc	228
7. Condițiile de acordare a sporurilor, și cuantumul acestora, personalului din Administrația Publică Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	229
§3. Gradația de merit pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar de stat	235

1. Reglementare.....	235
2. Dispoziții generale	235
3. Concursul pentru acordarea građației de merit	236

Capitolul VII. Detașarea transnațională în Uniunea Europeană..... 240

§1. Introducere în problematica detașării transnaționale în Uniunea Europeană.....	240
1. Repere economice, sociale și istorice ale detașării	240
2. Actualitatea problematicii detașării lucrătorilor în Uniunea Europeană	243
§2. Noțiunea, formele și specificul detașării transnaționale în Uniunea Europeană	244
1. Definiția detașării transnaționale	244
2. Formele detașării transnaționale europene	247
3. Situații exceptate de la aplicarea Directivei 96/71/CE.....	251
4. Detașarea transnațională și detașarea națională.....	253
5. Detașarea transnațională și delegarea	256
6. Detașarea transnațională și munca prin agent de muncă temporară.....	256
7. Caracteristicile detașării transnaționale în Uniunea Europeană	258
8. Caracter temporar.....	258
9. Preexistența unui raport juridic de muncă	262
10. Condiții de muncă și de încadrare în muncă particulare	263
§3. Proceduri administrative aferente detașării transnaționale în Uniunea Europeană	267
1. Proceduri aplicabile întreprinderilor care detașează lucrători în România	267
2. Proceduri aplicabile întreprinderilor situate în România care detașează lucrători în alt stat membru UE	269
3. Legea aplicabilă raportului de muncă al lucrătorului detașat în alt stat membru UE	270
§4. Efectele detașării lucrătorilor în cadrul prestării de servicii transnaționale.....	272
1. Libertatea de a presta servicii în Uniunea Europeană	272
2. Efecte față de lucrătorul detașat.....	273
3. Efecte față de angajator	276
§5. Drepturile profesionale ale lucrătorilor detașați transnațional în Uniunea Europeană	277

1. Caracterul normelor legale aplicabile.....	277
2. Timpul de muncă	281
3. Repausurile periodice	287
4. Durata minimă a concediilor anuale plătite	289
5. Salariul minim, inclusiv compensarea sau plata muncii suplimentare.....	292
6. Condițiile de muncă ale lucrătorilor temporari.....	296
7. Sănătatea și securitatea în muncă	297
8. Măsurile de protecție aplicabile condițiilor de muncă pentru femeile însărcinate sau pentru cele care au născut recent, precum și pentru copii și tineri	300
9. Egalitatea de tratament dintre bărbați și femei, precum și alte dispoziții în materie de nediscriminare	302
§6. Excepții de la aplicarea normelor de protecție a lucrătorilor detașați	306
1. Lucrările de montaj inițial și/sau de primă instalare a unui bun	306
2. Detașările pe o durată mai mică de o lună	307
§7. Drepturile sociale ale lucrătorilor detașați transnațional în Uniunea Europeană	310
1. Cadrul general de reglementare. <i>Lex loci laboris</i>	310
2. Regula aplicabilă lucrătorilor detașați. Condiții	314
3. Prestațiile pentru boală, maternitate și paternitate.....	316
4. Prestații pentru accidente de muncă și boli profesionale	317
5. Ajutoarele de deces	318
6. Prestații de invaliditate	319
7. Pensiile pentru limită de vârstă și de urmaș.....	320
8. Prestațiile de șomaj	321
9. Prestații de pre-pensionare.....	323
10. Prestații familiale.....	323
11. Prestații speciale necontributive în bani.....	324
12. Situația membrilor familiilor lucrătorilor detașați	325

Capitolul VIII. Concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate	326
§1. Asigurații, contribuțiile și stagiul de cotizare	326
1. Reglementare	326
2. Asigurații.....	326

3. Contribuții	330
4. Stagiul de asigurare	335
§2. Tipuri de concedii și indemnizații acordate din fondul de asigurări sociale de sănătate.....	338
1. Concediul și indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă.....	338
2. Concedii și indemnizații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă.....	340
3. Concediul și indemnizația de maternitate.....	341
4. Concediul și indemnizația pentru creșterea copilului	342
5. Concediul și indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav	358
6. Concediul și indemnizația de risc maternal.....	360
§3. Alte drepturi privind indemnizațiile și răspunderea pentru nerespectarea normelor legale	361
1. Alte drepturi privind indemnizațiile de asigurări de sănătate	361
2. Răspunderea pentru nerespectarea normelor legale privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate	363

Capitolul IX. Decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție,

completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	365
§1. Decizia nr. 16/2018 privind termenele de plată a creanțelor salariale.....	365
1. Dispozitivul deciziei.....	365
2. Conținutul sesizării.....	365
3. Interpretări și aplicări diferite ale textelor de lege în materie	366
4. Procedura insolvenței.....	367
5. Motivarea deciziei.....	370
§2. Decizia nr. 90/2017 privind definirea muncii suplimentare	377
1. Dispozitivul deciziei.....	377
2. Motivarea deciziei.....	378
§3. Decizia nr. 17/2018 privind sporul pentru munca suplimentară în timpul nopții	381
1. Dispozitivul deciziei.....	381
2. Jurisprudența Curții de Apel Craiova.....	381
3. Jurisprudența celorlalte instanțe din țară	382
4. Motivarea deciziei.....	384

Capitolul X. Decizii ale Curții Constituționale	392
§1. Neconstituționalitatea dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. e) teza a doua prima ipoteză din Codul muncii privind încetarea de drept a contractului individual de muncă la comunicarea deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III	392
1. Soluția Curții Constituționale	392
2. Considerentele opiniei majoritare	392
3. Considerentele opiniei minoritare	395
4. Concluzii	397
§2. Constituționalitatea art. 171 alin. (1) și art. 268 alin. (1) lit. c) prima teză din Codul muncii	399
1. Soluția Curții Constituționale	399
2. Motivarea Deciziei	399
§3. Inadmisibilitatea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (1) lit. c) și ale art. 16 alin. (2) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copilului	401
1. Textele supuse controlului	401
2. Motivarea deciziei	401
Capitolul XI. Practica judiciară comentată	404
§1. Competența de a emite decizia de sancționare disciplinară. Noțiunea de conducător al instanței. Delegare din partea președintelui instanței către vicepreședinte a atribuției de a emite decizia de sancționare	404
1. Explicații	404
2. Soluția instanței de fond și motivarea acesteia	406
§2. Răspunderea patrimonială a salariaților în temeiul art. 253 alin. (3) din Codul muncii	413
1. Speța	413
2. Soluția instanțelor de judecată și motivarea acesteia	414
3. Reglementarea răspunderii patrimoniale a salariaților în temeiul art. 253 alin. (3) din Codul muncii	417
4. Justificarea acțiunii angajatorului	419
5. Specificul acțiunii întemeiate pe art. 253 alin. (3) din Codul muncii	419
6. Concluzii	423
§3. Răspunderea patrimonială a consilierilor juridici	424

1. Speța	424
2. Soluția și considerentele instanțelor de judecată	426
3. Specificul răspunderii patrimoniale.....	427
4. Specificul profesiei de consilier juridic.....	428
5. Obligația de mijloace (de diligență)	429
6. Îndatoririle profesionale ale consilierilor juridici – obligații de mijloace (de diligență).....	431
7. Concluzii	432
§4. Hotărâre legală și temeinică schimbată în apel	433
1. Preliminarii	433
2. Circumstanțele cauzei	433
3. Soluția Tribunalului București.....	434
4. Soluția Curții de Apel București.....	438
5. Notă critică.....	440
6. O propunere de <i>lege ferenda</i>	442

Capitolul XII. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului 445

§1. Marea Cameră, Hotărârea din 5 septembrie 2017, <i>Bărbulescu c. României</i> . Concediere disciplinară nelegală – încălcarea art. 8 din Convenție privind respectarea vieții private și a secretului corespondenței salariatului	445
1. Circumstanțele cauzei	445
2. Dreptul intern relevant reținut de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.....	449
3. Dreptul și practica internațională.....	451
4. Dreptul Uniunii Europene.....	458
5. Temeiul de drept invocat de reclamant și argumentele acestuia	466
6. Apărarea Guvernului României	468
7. Poziția terților intervenienți	469
8. Motivarea Curții.....	470
9. Concluzii	473
§2. Hotărârea din 9 ianuarie 2018 (Secția a III-a), Cauza <i>López Ribalda și alții c. Spania</i> . Concediere nelegală – încălcarea art. 8 din Convenția privind respectarea vieții private a salariaților.....	473
1. Circumstanțele cauzei	473

2. Dreptul și practicile interne (din Spania) avute în vedere de Curte	475
3. Dreptul european avut în vedere de Curte	479
3.1. Norme ale Consiliului Europei	479
4. Cererea și argumentele reclamanților	485
5. Poziția Guvernului Spaniei	486
6. Poziția Confederației Europene a Sindicatelor (CES) – terț intervenient	487
7. Evaluarea Curții	487
8. Hotărârea Curții	491
9. Concluzii	491

ALEXANDRU ȚICLEA
(COORDONATOR)

LAURA GEORGESCU
ILIE DUMITRU
MITICĂ PURCARU

NOUTĂȚI LEGISLATIVE,
JURISPRUDENȚIALE
ȘI DOCTRINĂRE
PRIVIND RAPORTURILE
DE MUNCĂ

ALEXANDRU ȚICLEA
(COORDONATOR)

LAURA GEORGESCU
ILIE DUMITRU
MITICĂ PURCARU

NOUȚĂȚI LEGISLATIVE,
JURISPRUDENȚIALE
ȘI DOCTRINĂRE
PRIVIND RAPORTURILE
DE MUNCĂ

Argument

Elaborarea lucrării de față a fost determinată de necesitatea aducerii la cunoștința celor interesați a unor subiecte actuale și importante referitoare la raporturile de muncă.

Au fost avute în vedere modificările Codului muncii prin O.U.G. nr. 53/2017 și Legea nr. 88/2018, punându-se accent pe definirea muncii nedecarate și pe explicarea cazurilor statornicite de legiuitor în care subzistă o asemenea calificare. A fost relevată, totodată, schimbarea de optică a legiuitorului cu privire la forma scrisă a contractului individual de muncă, în sensul că aceasta a redevenit ca o condiție de probă (*ad probationem*), înlăturându-se cea de validitate (*ad validitatem*), introdusă artificial și ilogic în anul 2011.

De asemenea, au fost prezentate și comentate actele normative referitoare la:

- protecția datelor cu caracter personal;
- angajarea lucrătorilor străini în România;
- noua modalitate, flexibilă și modernă de prestare a muncii salariate (telemunca);
- munca zilierilor;
- detașarea transnațională a lucrătorilor în Uniunea Europeană;
- concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate.

Ținând seama de importanța deosebită a jurisprudenței în activitatea diferitelor categorii de practicieni (consilieri juridici, avocați, magistrați, specialiști în resurse umane etc.), au fost reproduse și comentate soluții ale:

- Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- Curții Constituționale;
- Curții Europene a Drepturilor Omului;
- altor instanțe naționale.

Observând ofensiva fără precedent a tehnologiei informațiilor în societatea contemporană, un capitol distinct privește inteligența artificială (robotica) în relațiile de muncă.

Sperăm că efortul nostru, materializat în acest volum, să reprezinte un instrument util în activitatea practicienilor și teoreticienilor dreptului muncii, să răspundă întocmai preocupărilor lor profesionale.

1 august 2018

Capitolul I

Modificări ale Codului muncii și ale reglementării registrului general de evidență a salariaților

§1. Modificări ale Codului muncii prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2017¹ și Legea nr. 88/2018²

1. Scop

În esență, scopul declarat al acestor modificări a constat în combaterea muncii nedeclarate, denumită în limbajul comun „muncă la negru”, protecția salariaților, întărirea disciplinei în activitatea angajatorilor, creșterea responsabilității acestora.

2. Definirea muncii nedeclarate. Cazuri și explicații

Art. 15¹ alin. (1) C. mun., modificat prin cele două acte normative, definește munca nedeclarată, adică cea prestată fără să se încheie contract individual de muncă.

Textul are următoarea redactare:

„a) primirea la muncă a unei persoane fără încheierea contractului individual de muncă în formă scrisă, cel târziu în ziua anterioară începerii activității;

b) primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea elementelor contractului individual de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității;

c) primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat;

d) primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial”.

a) Textul de la lit. a) trebuie coroborat cu cel de la art. 16 alin. (1) fraza I C. mun., de asemenea modificat, prin cele două acte normative, conform

¹ Publicată în M. Of. nr. 644 din 7 august 2017.

² Publicată în M. Of. nr. 315 din 10 aprilie 2018.

căruia: „Contractul individual de muncă se încheie în baza consimțământului părților, în formă scrisă, în limba română, cel târziu în ziua anterioară începerii activității de către salariat”.

Constatăm că încheierea contractului în discuție presupune existența înscrisului constatator (*instrumentum probationem*) al operațiunii juridice (*negotium iuris*). O înțelegere verbală a părților pentru prestarea unei munci remunerate nu are valoare de contract individual de muncă.

Potrivit textului, corectat prin Legea nr. 88/2018 (față de cel introdus prin O.U.G. nr. 53/2017), contractul trebuie încheiat „în formă scrisă cel târziu în ziua anterioară începerii activității”. Adică, el poate fi perfectat anterior, cu o zi sau mai multe, indiferent de numărul acestora, de ziua începerii prestării muncii și deci a dobândirii calității de salariat. În această situație, contractul este afectat de un termen suspensiv, dar cert (*diescertus an et quando*), deoarece el este încheiat la o dată anterioară începerii activității salariate. De pildă, el se încheie pe 5 septembrie, iar prestarea muncii începe pe 1 octombrie.

b) O a doua situație de muncă nedeclarată constă în „primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea elementelor contractului individual de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității”.

Obligația înregistrării contractului individual de muncă în registrul general de evidență a salariaților este înscrisă și la art. 16 alin. (2) C. mun. (modificat prin Legea nr. 88/2018).

Acest registru este reglementat de H.G. nr. 905/2017¹ (care a abrogat reglementarea anterioară – H.G. nr. 500/2011).

c) În ceea ce privește situația de la lit. c), în sensul că reprezintă muncă nedeclarată cea prestată de salariatul al cărui contract este suspendat, cu siguranță că legiuitorul a avut în vedere decizia nr. 20/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, care a statuat²: „În sintagma fără încheierea unui contract individual de muncă prevăzută de dispozițiile art. 260 alin. (1) lit. e) C. mun., se include și situația contractului individual de muncă suspendat”.

Pentru a ajunge la această soluție a reținut:

„47. În condițiile în care contractul de muncă este suspendat, dar se prestează o activitate de către salariat/angajat, se constată că nu sunt respectate

¹ Publicată în M. Of. nr. 1005 din 19 decembrie 2017.

² Publicată în M. Of. nr. 733 din 21 septembrie 2017.